

“Büyük Yer Değiştirme” Terör Manifestosunda İslamofobi, Dini ve Etnik Nefret Söylemi*

İbrahim E. Bilici**

Öz

Yeni Zelanda'nın Christchurch kentindeki Al Noor Camisi ve Linwood İslam Merkezi'ne Brenton Tarrant adlı terörist, 15 Mart 2019 tarihli cuma namazı sırasında bir silahlı saldırı düzenlemiştir. Bu çalışmada Tarrant'ın önceden hazırlayıp saldırıdan hemen önce de yayımladığı terör manifestosu Büyük Yer Değiştirme [The Great Replacement] başlıklı yetmiş dört sayfalık metni incelenmiştir. Bu çalışmada, şu araştırma sorularına cevap aranmıştır: Böylesine büyük bir saldırıyı yapmak üzere iki yıl süren bir suikast hazırlığının anatomisi nedir? Müslümanlara, Türkiye ve Türklere de terör manifestosunda yer veren bu şahsın amacı, motivasyonu ne olabilir? Bu sorulara cevap bulmak amacıyla çalışmada esas olarak frekans metin çözümlemesi yönteminden yararlanılmıştır. Avrupa kıtası başta olmak üzere pek çok gelişmiş ülkede Müslümanlara karşı her geçen gün saldırılar artmakta ve bu kronik soruna ivedilikle çözüm üretilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada böyle bir olayın anatomisi incelenerek temel nedenlerini, giderek önemi artan bu tip olayları hazırlayan koşulları tespit edilerek aktif ve proaktif çözüm önerileri geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırma anahtar kelimelerini oluşturan bu kronik sorunların çözümü için örgün eğitim sistemi ile birlikte başat informal öğrenme ortamı olan medya alanında özel çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nefret Söylemi, İslamofobi, Türkofobi, Irkçılık, Avrupamerkezcilik

Bu çalışma, I. Uluslararası Medya ve İslamofobi Sempozyumu'nda (25-26 Mayıs 2021 – Ankara) yapılan sözlü sunumun geliştirilerek tamamlanmış hâlidir.

** Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Yeni Medya Bölümü, ibilici@kmu.edu.tr

Bilici, İ. E. (2022). “Büyük Yer Değiştirme” Terör Manifestosunda İslamofobi, Dini ve Etnik Nefret Söylemi. TRT Akademi, 7 (15), 622-647. DOI: 10.37679/trta.1099590

Derleme Makalesi

Geliş Tarihi: 06.04.2022

Revizyon Tarihi: 12.05.2022

Kabul Tarihi: 27.05.2022

ORCID ID: 0000-0001-7118-7421 DOI: 10.37679/trta.1099590

Islamophobia, Religious and Ethnic Hate Speech at “The Great Replacement” Terror Manifesto

İbrahim E. Bilici

Abstract

The terrorist named Brenton Tarrant carried out an armed attack on the Al Noor Mosque and Linwood Islamic Center in Christchurch, New Zealand during Friday prayers on 15 March 2019. In this study, seventy-four-page terror manifesto titled The Great Replacement, which Tarrant prepared and published just before the attack was examined. This study attempts to answer the following research questions: What is the anatomy of an assassination preparation to such a big attack for two years; this person's purpose, motivation, what could it be? In order to find an answer to this question, frequency text analysis method is used in this study. As attacks against Muslims are increasing day by day in Europe, America and many developed countries, and this situation, which has become a chronic problem, needs to be solved urgently. In this study, it is aimed to develop active and proactive solution proposals by examining the anatomy of such an event and determining the main causes and conditions that prepared such increasingly important events. It has been concluded that special studies should be carried out in the field of media, which is the main informal learning environment, together with the formal education system, to solve these chronic problems meanwhile generate these keywords.

Keywords: Hate Speech, Islamophobia, Turcophobia, Ethnocentrism, Eurocentrism

Review Paper

Received: 06.04.2022

Revised: 12.05.2022

Accepted: 27.05.2022

1. Giriş

Yeni Zelanda'nın Christchurch kentindeki Al Noor Cami ve Linwood İslam Merkezi'ne Brenton Tarrant adlı terörist, 15 Mart 2019 tarihinde cuma namazı sırasında bir silahlı saldırı düzenlemiştir. Bu saldırıda aralarında iki Türk vatandaşının da bulunduğu 51 kişi katledildi, 49 kişi yaralandı. Bu araştırmada Tarrant'ın kimliği veya onun kişiliği değil, daha önceden hazırlayıp saldırıdan hemen önce yayımladığı Büyük Yer Değiştirme [The Great Replacement] başlıklı yetmiş dört sayfalık terör manifestosu, kavramsal frekans metin çözümlemesi ile incelenmiştir.

'The Great Replacement' adı, ilk defa 20. yy. Fransız milliyetçilerinden biri olan Maurice Barres'in aynı adı taşıyan kitabında geçmektedir. Yine, Fransız yazar ve eleştirmen, eşcinselliğin ikonu olarak tanınan, yabancı ve Müslüman karşıtlığı ile ünlü Renaud Camus'nün Le Grand Replacement adlı kitabı da bu kavramın yaygınlaşmasını sağladı. Yüksek doğurganlık oranları ile Avrupa'yı istila eden Orta Doğulu, Afrikalı ve Müslümanları, beyaz tenli olmayanları büyük bir tehdit olarak gören Camus, (<https://www.thenation.com/article/archive/renaud-camus-great-replacement-brenton-tarrant/>) da bunu beyaz soykırımı olarak adlandırdı.

Renaud Camus'ün 'Büyük Yer Değiştirme' teorisi ile birlikte, 'Beyaz Soykırımı Teorisi' terör manifestosunun kuramsal temelini oluşturmuştur. Batı'da yükselen ırkçılıkla Christchurch Saldırısı benzeri hadiselerin sebep-sonuç ilişkisinde artması, sosyal medyada da bu teorilerin popüleritesini artırmıştır. Twitterda 2014 yılında ortalama 120 bin kez bahsi geçen bu teoriler, 2018 yılında yaklaşık üçe katlanmış, 330 bine çıkmıştır. (Davey ve Ebner, 4-5, 8).

Manifesto başlığın devamında Yeni Bir Topluma Doğru (istilacıları önümüze katıp) Durmadan İlerleyeceğiz (süpüreceğiz) ifadesi [Towards a New Society We March Ever Forwards] bir alt başlık olarak yer almaktadır. Bu alt başlık manifestonun hedeflerini açıklayıcı mahiyettedir.

Batı'da dini ve etnik temelli yabancı düşmanlığının her geçen gün artması, geleneksel ve sosyal medyada dini ve etnik nefret söylemi olgusunun giderek yaygınlaşması ve endişe verici boyutlara erişmiş olması ciddi bir tehdit olarak öne çıkmıştır. Bu konuların önce araştırılması, sorun tespiti, çözüm yollarının belirlenmesi ve çözüm yollarının uygulamaya geçirilerek sorunların çözümünün sağlanması gerekmektedir. Bu araştırma, sorunların tespiti ve olası çözüm önerilerini ortaya koyabilmek amacıyla yapılmıştır.

1.1. Fail: Brenton Tarrant

Bir yapıtı incelerken üretildiği dönem ve o dönemin koşullarını göz önünde bulundurarak onu daha iyi, daha doğru anlamak için önce yapana bakmak gerekmektedir. Çünkü eser, müellifini yansıtır, ürün üretenden bağımsız incelenemez. Bu araştırma her ne kadar sadece terör manifestosuna (metne) odaklanmış olsa da manifestoda bulunan verilerle manifestonun yazarı konumundaki teröristi de gözden geçirmeyi gerektirmiştir.

Genel olarak Terörist Brenton Tarrant, gizemli, patolojik (hem psikopat hem de sosyopat nitelikler taşıyan) içine kapanık bir insandır. Beyaz, Anglosakson, Hristiyan (veya ateist olsa da fark etmez) Avrupalı, Avrupalılıktan kastettiği Batılı olmaktadır, olmayan ve Avrupa’yı ‘istila eden’ herkese karşı derin bir kin ve nefret duymakta, bu da manifesto metninde kesif bir nefret söylemi yoğunluğunu açığa çıkartmaktadır.

Beyaz üstünlüğüne dayanan, çevre duyarlılığı içeren katı ırkçılığı radikal bir şekilde desteklemektedir. Bu konudaki tavizsizliğini şöyle ifade etmektedir: “Toleranssızım çünkü tolerans ve duygusal umarsızlık ölen bir ulusun son faziletidir.” Tarrant Manifestosunda kendisini Avrupa ve genel olarak Batı için varlığını ortaya koyan bir ‘üniformasız savaşçı’ olarak tanıtmakta, faşizmin önemli isimlerinden Britanya Faşistler Birliği (BUF) lideri Sir Oswald Mosley’in görüşlerinin takipçisi olduğunu belirtmektedir. İdeolojik ve biçimsel olarak Tarrant, 2011 Norveç katliamı faili, 2083: A European Declaration of Independence başlıklı 1516 sayfalık terör manifestosunun sahibi olan Anders Behring Breivik’i (Lean, 2012, s. 45, 267) örnek almıştır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde Müslüman göçmenlere karşı söylemleri dolayısıyla olsa gerek, Candace Owens’dan etkilendiğini belirtmiştir. Suçun taklidi [copycat crime] şiddet ve aşırılık bağlamında da Spyro the dragon 3, Fortnite gibi dijital oyunlardan da etkilendiğinden bahsetmiştir.

Önce komünist, sonra anarşist, sonra liberter, nihayetinde de ekoloji faşisti [eco-fascist] olduğunu belirtmiştir. Politik ve sosyal değerleri itibarıyla kendisini Çin Halk Cumhuriyeti’ne yakın hissetmektedir. Topluma ve toprağa sadakat gösterdikleri sürece homoseksüellikle bir sorunu olmayıp normal karşıladığını belirtmektedir. Brexit’i desteklemekte, göçmen politikası nedeniyle Donald Trump’a ve kendi beğeneceği şekilde olursa sosyalizme de sıcak bakmaktadır.

Terörist, manifesto boyunca bir iç diyalogla kendisine birtakım sorular sorup cevaplar vermektedir. Örneğin eylemden sonra kendisini sorgulayacak kişilerle duygudaşlıkla kendisine şunu soruyor: “Sen bir bağnaz, ırkçı, yabancı düşmanı, İslamofobik, Nazi, faşist misin?” Cevap: A. “Övgü sizi hiçbir yere götürmez.” B. “Bu bir soru

değil.” C. “...Navy Seals’da sınıfımın birincisi olarak mezun oldum ve Al-Quaeda’ya sayısız gizli baskına katıldım...” Bu ifadelerdeki ciddiyetten uzak ve alaycı yaklaşım dikkat çekmektedir.

1.2. Terör Manifestosu: Büyük Yer Değiştirme [The Great Replacement]

Anders Behring Breivik’in terör manifestosunu uzun (23 sayfa) bir özeti gibi planlanmış olan Brenton Tarrant’ın terör manifestosunun girişi, üç kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısımda Avrupa’nın karşı karşıya olduğu istila, beyaz soykırımı gibi temel tehdit ve sorunlardan bahsetmektedir. İkinci kısımda terörist kendi kendisine sorular sorarak terör eyleminin nedenlerini, amacını, ne yapmaya çalıştığını soru - cevap şeklinde açıklamaktadır. Üçüncü kısımda ise, manifestoyu kaleme alan edebi maharetini konuşmakta ve son derece dokunaklı, mantıklı ve makul bir şekilde kendisini ‘bu radikal çözüme’ iten koşulları anlatmaktadır.

Manifesto ana yapısı, yaklaşık üçte birini oluşturan giriş kısmının ardından dört bölümden oluşmaktadır. I. Bölüm’de, yabancılara, göçmenlere, Müslümanlara, mültecilere yani kısaca Avrupalı olmayan ve tehdit olarak gördüğü toplumlara seslenmektedir. II. Bölüm’de özellikle nefret ettiği kişiler, toplumlar hakkında genel fikirlerini ve onlara karşı stratejilerini açıklamaktadır. III. Bölüm ya yoktur, numara atlanmıştır ya da genel okuyucu için sansürlenmiştir. IV. Bölüm ise terör manifestosunun sonuç kısmını oluşturmakta, ‘yapılması gerekenleri’ anlatmaktadır.

Müslümanların, koyu tenlilerin, göçmenlerin, mültecilerin ve diğer Avrupalı olmayanların, yaşlanan beyaz Avrupalı nüfusun yerini almaya başlaması, saldırılar nedeniyle Suriye’den, Afganistan’dan kaçan insanların Avrupa’ya sığınma çabaları, Tarrant’a göre Avrupa’nın geleceği için bir tehdit oluşturmaktadır. Bu ‘Büyük Yer Değiştirme’ ile Avrupalı olmayanların Avrupalıların yerini alması kastedilmektedir.

Terör saldırısı Yeni Zelanda’da gerçekleşmesine rağmen terörist aslında Batı varsayımı ile ‘Avrupa’ adını kullanmaktadır. Bu terör manifestosunun odağında yer alan Avrupa merkezci [Eurocentrism] bakış açısı sadece kıta olarak Avrupa kıtası veya siyasi olarak Avrupa Birliği ülkelerinden ibaret değildir. Genellikle Hristiyanlık ve beyaz Anglosakson ırklardan oluşan ortak paydada Avrupa, Kuzey Amerika ülkeleri ile birlikte Avustralya ve Yeni Zelanda gibi ada ülkelerini de kapsamaktadır.

Orta Doğu’daki iç savaşlar başta olmak üzere çeşitli nedenlerle Avrupa kıtasını tehdit eden göçmenlik olgusunun Avrupa merkezci bakış açısından kötü sonuçlarına odaklanılmaktadır. “Egemen doktrin, aynaya bakmak yerine, lazer ışınları gibi başkalarının suçlarının üzerine odaklanmayı gerektirir (Chomsky, 2003, s. 144).” Manifestoda objektif özeleştirisi yoktur, sadece ‘bizimkilere kahrır’ niteliğinde eleştiri ve göreve davet vardır.

Bu bakış açısında yabancılar, safkan Avrupa soyunu, kültürünü ve diğer değerlerini, bozmaktadır, [impurity] dolayısıyla ırkçıdır. Göçmenler, mülteciler, Müslümanlar ve diğer beyaz olmayan topluluklar Avrupa toplumu için bir varoluşsal tehdit oluşturmaktadır (Davey ve Ebner, s. 12). Terör metninin düşünsel altyapısı bu üç temel nosyona dayanmaktadır.

Manifesto hedef kitlesi açısından üç katmandan oluşmakta, üç ayrı gruba seslenmektedir. Birincisi düşmanlar: Yabancılar, Müslümanlar, Afrikalı ve diğer istilacılar. İkincisi dostlar: Avrupalılar, (Batılılar) Anglosaksonlar ve onların politik ve ideolojik liderleri. Üçüncüsü de diğerleri. Nötr olarak ne dost ne düşman olarak göreceği -asında varlıklarını çok da önemsemediği- kitle. Böyle bir metni okumak isteyen sıradan vatandaşlar, gazeteciler, bilimsel araştırmacılar ve başka terör eylemlerini önleme amaçlı proaktif çalışmalar için buradan teknik, taktik ve stratejik planlamayı çözümlenmeye çalışacak istihbarat örgütleri ve meseleyi merak edip derinlemesine araştıran entelektüeller.

Tarrant, terör manifestosunda eyleminin amaçlarını da açıklamıştır: Beyaz adamın topraklarından yabancıları kovmak, olmazsa fiziksel olarak yok etmek, ‘cihatçı terör’ün [jihadist terror] aldığı canların, Ebba Akerlund gibi masumların intikamını almak, Avrupalılar arasında bölünmüşlüğe neden olan işgalcilerin işgalini bitirmek (Böylece Avrupalılar arasında birliği sağlamak, bunu manifesto sayfa 43’te ayrıntılandırmıştır.), halkın siyasi düşmanlarını tahrik edip harekete geçirerek (etkiye karşı tepki) uygun cevabı (hak ettikleri cezayı) vermek için zemin hazırlamak ve nihayetinde topraklarından yabancıları atıp temizlemek için (s. 50) kendisinden sonra izinden gelecekler için bir yol açmak (s. 35), devrim niteliğinde bir değişim hareketi başlatmak için sert ve güçlü bir korku ortamı oluşturmak, Batı düşüncesini kontrol altına alan, istikrarsızlaştırıp kutuplaştıran nihilist, hazcı, bireyselci rehaveti ortadan kaldırmak, Türkleri de içinde barındıran NATO güçlerinin asli vazifesine yani Birleşik Avrupa ordusu pozisyonuna döndürülmesi ve Türklerin gerçek konumları olan yabancı düşman pozisyonuna bir kez daha (ilki için Viyana kuşatmasını kastediyor.) geri itmek, neticede iki ideoloji (bu bağlam içinde Batı ve karşıtı olarak İslam ve Türkler) arasında çatışma başlatmak. Bu amaçlar arasında şöhret elde etme gibi bir niyeti olmadığını da belirtmiştir.

Genel olarak terör eylemlerinin temel amacı halk üzerinde korku ortamı yaratmaktır (Kara, 2017, s. 458). Tarrant’ın bu eyleminin de genel amacı bir korku atmosferi oluşturup bu sayede değişimi tetiklemektir (s. 10). Tarrant, eylemin gerekçesini şöyle yazmıştır: “Halklarımızın varlığını ve beyaz çocukların geleceğini garanti altına almalıyız.” Manifestonun yazılması ve saldırının gerçekleştirilmesi sürecinin Tarrant’ın gerçekçi görünmeyen iddiasında (s. 10) olduğu gibi tek başına mı, yoksa bir

ekiple birlikte mi hazırlandığı açıklanmamakta, saldırının niteliğinden ve manifestonun bilgi yapısından anlaşılmaktadır.

Teröristin ilişkileri belirsizdir ancak, manifesto içeriği, saldırı ile birlikte incelendiğinde, teröristin tek başına iki yıllık bir çalışmayla gerçekleştirebileceğinin çok ötesinde profesyonel bir ekip tarafından çok ayrıntılı çalışıldığı, sokak çatışması bilgisinden (s. 14) ayrıntılı tarih bilgi birikimine, silah eğitiminden, dijital yayıncılık tekniğine kadar bir terörist için çok geniş alandaki bilgi ve pratiği profesyonel bir şekilde ortaya koyduğu görülmektedir. Zaten manifestoda saldırı planını şöyle özetlemektedir: “Plan yap, eğitim al, ittifaklar kur, ekipman temin et ve harekete geç (s. 19).” Harekete geçme (saldırı) haricinde önceki aşamaları birilerinin yardım ve iş birliği ile yaptığı anlaşılmaktadır. Çünkü böylesi bir saldırının teknik ve taktik desteğini almadan, eğitim almadan bu kadar karmaşık bir işin [multitasking] gerçekleştirilmesi mümkün görülmemektedir. Dolayısıyla bu bilgi birikiminin örneklerini ve hangi uzmanlık alanlarından geldiğini incelemek gerekmiştir.

2. Yöntem ve Çözümleme

Bu araştırmada Büyük Yer Değiştirme adlı yetmiş dört sayfalık terör manifestosu kavramsal zeminde frekans metin çözümlemesi ile incelenmiştir. Metnin özünü oluşturan anahtar kavramların metin içinde geçme sıklığı araştırılıp Tablo1’de gösterilmiştir. Bu araştırmada salt metin içinde kalarak sadece manifesto incelenmiştir. Manifestoda işlenen yaklaşım, ideoloji, politika veya tarihi olaylar dış kaynaklardan incelenerek metinden hareketle metnin dışına taşan kısımların metinle ilişkisi, ne gibi ilave anlam ve amaç katmaya çalıştığı tespit edilmiştir.

Bu araştırmada terör manifestosunun anatomisini oluşturan, teröristin önem verdiği ana konular tespit edilmiş ve beş kategoriye ayrılmıştır. Birincisi diğer ana konuların içinde yer almayan, genel sorunlardır. İkincisi, bu araştırmanın odak noktasında yer alan İslamofobi konusudur. Üçüncüsü, terör manifestosunda önemli bir yer tutan ırkçılık konusudur. Dördüncüsü ise Zenofobi konusudur. Beşincisi de manifestoda özel bir başlık altında incelenen aslında bu terör saldırısı ile doğrudan ilgisi bulunmayan Türkofobi konusudur. Tüm bu konular, manifestoda nefret söylemi zemininde işlenmektedir.

Genel Sorunlar f (135)	İslamofobi f (19)	İrkçilik, WP ve WASP f (133)	Zenofobi f (153)	Türkofobi f (8)
Nüfus Artış/Azalış fertility/birthrate(26) population(18) grow older, advanced age (3)	İntikam (5) 1300 years of war (1) (jihadist) terror attacks (1) <i>Ebba Akerlund</i>	Beyazlık (42) race (36) <i>Remove Kebab</i>	Yabancı istilası (anti) immigration(19) invasion/ders (52) (anti)-ethnic/cultural replacement (29) assault (5) foreign scum (1) colonizer (1)	Türk Tehdidi Turk, Turkish (4) Turkey (2) Erdoğan (2)
Çevre, Doğacılık environment... (21) nature/al order (20) Eco-Fascist (3)	Hristiyanlığa karşı tehdit (7) convert(1) Anti-islamic motivation(1) Islamophobia (2)	(etkisiz) Muhafazakârlık conservatism (5) conservative (3)	Asimilasyon <i>Melting pot</i> (4) war of cultures (1)	
Yer değiştirme replace... (44)	İslami kölecilik <i>Islamic slavers</i> (1) Saracens (1)	İdeoloji (race/ism) (40) fascist (7)	Yabancı düşmanlığı xenophobe (2) enemies (23) Sınır dışı etmek deport (5) remove (11)	

Tablo 1. Manifestoda Nefret Söylemi

2.1. Genel Sorunlar

Terör manifestosunda Avrupalı olmayanların Avrupa’da nüfus artışı konusu 44 kez geçmiştir. Avrupa’nın yaşlanması, terör konusuyla ilgisi olmamasına rağmen doğa ve çevre kirliliği konuları, Avrupa’ya yabancı göçü ve Avrupalılardaki nüfus azalması yüzünden nasıl büyük bir ‘yer değiştirme’ gerçekleştiğini anlatmıştır. Genel sorunlar toplamda 135 kez geçmiştir.

Batılı muhafazakârlara seslenen Tarrant, muhafazakârların çevreyi de etnik özerkliği, dini (teorik olarak Hristiyanlığı), ulusu, ırkı da muhafaza edemediğini iddia ederek; önce doğayı korumadan Avrupa topraklarını ve kültürünü koruyamayacaklarını belirtmiştir (s. 38). “Doğa endüstrileşti, Batı kültürü değersizleştirildi, etnik otono-

mi ucuz iş gücü (mülteciler, göçmenler vb.) ile mahvedildi (s. 68), kiliseler boşaldı, yerini alışveriş merkezlerine bıraktı, boşanmalar arttı... Neticede muhafazakârlık öldü (s. 24 - 25, 35)” düşüncesini tekrar tekrar dile getirmektedir. Aslında pek çoğu Batı'nın gerçek sorunu olan konuları manifestoya alan terörist, bu ifadelerle gayet erdemli ve sorumlu insan profili çizmektedir.

Tarrant'ın doğrularını 'görmemekte ısrar eden' ve yardıma gelmeyen Antifa ile birlikte Marksist - komünist düşünceye karşı yaklaşımı da şöyledir: “Sizin inanışınızı değiştirecek değilim, anlaşılma beklentim de yok. Eşitlikçiler ve hiyerarşiye inananlar asla uzlaşmayacak. Sizi yanımda istemiyorum ya da gücü paylaşmak istemiyorum. Seni gözümün önünde tutmak, boynunu çizmemin altına almak istiyorum. Siz beyaz karşıtı alçaklar, sizinle sokaklarda görüşürüz.”

Zehir tacirleri (intihar için), uyuşturucu tacirleri yasalara ve toplumsal kurallara takılmadan tüm Avrupa'da toplumu zehirlemeye devam ediyorlar. “Yasal veya yasa dışı uyuşturucu satıcıları, insanlarımızın sağlığını, zenginliğini, aile yapısını, kültürünü ve geleceğini mahveden ırk düşmanlarımızdır. Çocuklarınızı korumak için, şehrinizin neresinde olurlarsa olsun, onları bulun ve yok edin (s. 49).”

2.2. İslamofobi

Müslümanların Hristiyanlık'a karşı en büyük tehdit oluşturduğunu belirtirken burada da İslami kölecilik anlayışının etkili olduğunu iddia etmiştir. Müslümanlar'a karşı düzenlenen Haçlı Seferleri'nden beri 1300 yıllık bir intikamı besleyen Tarrant, terör saldırısının asıl nedeninin de geçmişin intikamını almak ve geleceğe yön vermek olduğunu belirtmiştir. Toplamda İslamofobi niteliği taşıyan göndermelerin sayısı 19 olmuştur.

Din savaşlarının kökeni çok eskilere kadar gider, bu savaşlar Haçlı Seferleri'yle teopolitik somut ve görünür hâle gelmiştir. Başka bir dinden 'korkmak' için o dinin gerçekten korkunç yönlerinin bulunması gerekir. İslam dininde korkuya neden olacak baskı, şiddet ve eziyet kesinlikle yasaklanmıştır. Avrupa'da korku kaynağı bir inanç olarak İslam, gerçek İslam değil, oryantalist ve kolonyalist perspektifle aslından saptırılıp bambaşka temsil edilen hayali İslam'dır. Neredeyse tüm dünyada sürekli saldırı ve sömürü ile karşılaşan Müslümanların özellikle yanlış ve kötü uygulamaları fazlasıyla abartılıp, şiddet ile soslanmış, medyatize edilip sürekli kötülüğün timsali olarak medyada anlatılan Müslüman imgesinden hareketle, cihatçılık [jihadism] yaftasıyla birlikte İslam bir terör dini olarak sunulmaktadır.

İslam'ın sonuna eklenerek onu korkunç bir olgu hâline getiren fobi sözcüğüne ya-

kından bakıldığında çok sorunlu bir kavramlaştırma ile karşı karşıya kalınır. Phobia sözcüğü, düşmanına yavaş yavaş korku zerk eden Yunan tanrısı Phobos’un adından gelmiştir. Psikoloji biliminde inceleme konusu olan fobi olgusu ve hastalık olarak fobi düzensizliği, (phobic disorder) bir insanın, yaptığıнын mantıksız olduğunun farkında olduğu, baş edebileceği bir şeye, bir duruma veya bir olaya karşı yüksek kaygı düzeyiyle gösterdiği reaksiyon, düşmana karşı korkudur (Kassin, 1998, s. 615). Fobi kavramının İslam dini ile bir araya getirilmesiyle aradaki bağ, ‘hastalık’, ‘düşmanlık’, ‘aşırı korku’, ‘takıntı’ kavramlarının hangisinin üzerinden kurulursa kurulsun son derece sorunlu bir kavramlaştırma olduğu açıktır.

Tarrant manifestoda Haçlıların Müslümanlar’a karşı Haçlı Seferleri esnasındaki kin ve nefretin tarihsel kökenlerine inmekte ve unutulmuş the Saracens kavramını hatırlatmaktadır. Hristiyan ve Müslümanların tarihsel düşmanlığı sürdürmeleri gerektiğine, bu kutsal savaşın kaçınılmaz olduğuna göndermede bulunmaktadır (s. 26).

Tarrant, aşırı genellemeci bir yaklaşımla tüm Avrupalı ve Hristiyanlar adına, onların haklarını Avrupalı olmayanlar ve Müslümanlardan savunuyormuş gibi bir kurguyla ortaya çıkmıştır. Oysa Avrupalıların tamamının Müslüman karşıtı, yabancı karşıtı olduğunu varsaymak son derece yanlış bir genellemedir.

Bunun aksini ispat eden pek çok gelişme vardır. Örneğin, İskoçya’nın Glasgow kentinde yaşayan iki Müslüman mülteci, İngiltere Göçmenlik Bürosu tarafından verilen talimatla Ramazan Bayramı’nda sınır dışı edilmek üzere polis aracına bindirildi. Ancak mahalle sakinleri polis aracını ablukaya alıp, aracın altına yatıp bu iki kişinin götürülmesine izin vermedi. İngiltere İçişleri Bakanlığının kararına, İskoç halkı uymadı. Neticede serbest bırakıldılar (Brooks, 2021, 13 Mayıs).

Terör manifestosunda Tarrant, din konusunda şu sonuca ulaşmaktadır:

Sarsılmaz inanç, kültür, gelenek, güven, grubun bireye tercih edilmesi, yüksek doğurganlık oranıyla düşmanlar güçlü topluluklar oluşturmaktadır. Gerçek şudur ki, Batı tanrı kavramını öldürdü, komünizm ve faşizm dışında yerine de bir şey koymadı. Bu da ne ortak inanç ne amaç ne de gelecek vizyonu olmayan tüketici, bencil ve boşvermiş bir toplumla sonuçlandı (s. 34).

Bir ‘terörist’ için büyük bir tezat oluşturan bilgece, erdemli ve sorumlu bu tavır, bir terör manifestosu için de son derece şaşırtıcıdır. Terör manifestosunda intikam yeminleri, kin, tahrik fikri yer alması gerekirken terörü erdemle rasyonalize etmesi son derece anlamlıdır.

2.3. Irkçılık

İrk, Arapçada kök, bitki kökü, yaprağın sapı, damar, asıl, irsî özellik, nesep, menşe, ata gibi anlamlara gelmektedir. Latince kökenli race, rasse sözcüklerinden türeyen ırk, İngilizce racism kavramının temelini oluşturur. Günümüz Türkçesinde aynı soydan gelip aralarında kan bağı bulunan, büyük insan toplulukları ırk kelimesiyle ifade edilmektedir. Nesil, nesep, zürriyet, soy, sülale gibi başka kelimeler de bulunmaktadır. Sosyal grupların ırk itibarıyla diğer ırklardan gelenlere karşı, karşıt, dışlayıcı ve ayrıştırıcı fikir, eylem ve söylemleri ırkçılığı oluşturmaktadır.

Sömürgecilik uygulamalarının modernite sonrası temel ideolojisi hâline gelen ırkçılık, ten rengi (siyah tenli Afrikalı olmak, kızıl derili, Amerikan yerlisi olmak), göz (çekik gözlü Asyalı olmak) gibi belirgin unsurların eklenmesiyle coğrafi, antropolojik ve etnografik ayrışmayı hızlandırmıştır. Bu nedenler ve güncel politik gelişmelerle ırkçılık, gelişmiş ülkelerde her geçen gün artmaktadır.

Terör manifestosunun hemen hemen tamamında da katı ırkçı söylem hâkimdir. Irkçılık konusu ten rengi, muhafazakârlık ve ideoloji ana temaları üzerinden işlenmiştir. Manifestoda bu konular toplamda 133 kez geçmiştir.

Göçmen ve mültecilerin yüksek doğurganlıkla Avrupa'yı istilası nedeniyle geri gönderilmeleri veya yok edilmeleri, Avrupa kültürünün yok edilmesi, Avrupa nüfusunun azalması, boşanmaların artması ve aile birliğinin dağılması gibi temel nedenlerle Avrupa'nın, Avrupalı, Anglosakson ve Protestan, kısaca WASP olmayanların (Doğulu, Asyalı, Afrikalı siyahlar, Müslümanlar) eline geçmesi riski diğer ırklara karşı tavizsiz yaklaşımın nedenidir.

2.4. Yabancı Düşmanlığı

Yabancı düşmanlığı veya korkusu olarak alınabilecek 'zenofobi' [xenophobia] kavramı, dışarıdan gelen (göçmen, mülteci vb.) ve yerli olmayanları kabullenmeme, dışlama ve uzaklaştırma yaklaşımına dayanmaktadır.

Güncel zenofobi politikaları, yabancıların Avrupa'yı istilası endişesi karşısında, yabancıların entegrasyonu yerine asimilasyon politikalarıyla eritilmesi amacını kapsamaktadır. Zenofobi, asimile edilemeyip kendi din ve kültürlerini yaşamaya devam eden yabancılar sorunu ile başlamaktadır. Sorun yabancı düşmanlığına dönüşünce yabancılar için yıkıcı gelişmelerle sonuçlanmaktadır.

Tarrant, 'istilacı yabancı' sorununa çözüm olarak yabancıların sınır dışı edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Manifestoda en fazla üzerinde durulan zenofobi konusu, yabancı düşmanlığı ortak paydasında, çeşitli bağlamlarda toplam 153 kez geçmektedir.

Tarrant'a göre Avrupa'da yaşayan yabancılar pek çok problemin kaynağıdır. Tarrant, Avrupa'daki (tüm Batı'yı kastediyor) yabancılar konusunda çok radikal ve provokatif 'çözümler' üretmektedir (s. 50): “Afrikalı, Hintli, Türk her ne varsa işgalciler topraklarımızdan temizlenmeli. Nasıl temizlendikleri önemsizdir; barışçıl, zorla, mutlu bir şekilde, şiddetle veya diplomatik olarak. Bu müdahiller geldikleri yere geri gönderilene kadar Avrupa'nın gerçek egemenliğinden söz edemeyiz.”

Yabancı düşmanlığında Tarrant yabancılar karşı son derece tehditkâr, Avrupalılara karşı da tahrikkârdır. Yabancılar tarafından Avrupalıların toprakları işgal edilerek Avrupalıların yok edilmeye çalışıldığına ısrar etmektedir. Bu işgalin de 'silahsız işgalciler' (göçmenler, mülteciler) tarafından yapıldığını (s. 43), Avrupa ruhunun kurtarılması için Avrupalıların uyanması gerektiğini söylemektedir. Bizi asıl tehdit edenler Avrupalılardır. “Güçlü adam etnik olarak yerinden edilemez, kültürünü yerle bir ettirmez, halkının ölmesine izin vermez. Zayıf adam bu vaziyete neden oldu, güçlü adam da bunu düzeltmesi gerekir” (s. 29-30).

Tarrant, Avrupalıları Müslüman, mülteci ve göçmenlere karşı provoke etmeye çalışmaktadır:

Size ait olmasa da her türlü radikal olayı destekleyin, kamusal alanlarda propaganda-sını yapın. Çatışmanın fitilini ateşleyin. Kamu parklarının yakınına şeriat kanunu çağrışı yapan afişler asın, ertesi hafta (şeriat afişlerinin üzerine) tüm göçmenlerin sınır dışı edilmesini isteyen afişler asın. Kriz büyüyünceye kadar kamusal yaşamın her alanında tekrarlayın. İstikrarı boz ve tekrar kontrolü ele al. Radikal bir şekilde toplumu kökten değiştirmek istiyorsak toplumu mümkün olduğunca radikalleştirmemiz gerekir. Değişimden korkmayın, değişim bizim! (s. 66).

Yabancılar, 'beyaz olmayan pislikler' tarafından gerçekleştirilen saldırı, sarkıntılık ve tecavüz gibi olaylara daha fazla izin verilmemesi gerektiğini belirtmektedir. Wikipedia'yı bilgi kaynağı olarak alan Tarrant, Wikipedia'da bahsi geçen İngilizlere tecavüz olaylarının listesini referans vermektedir. “Bu olaylar sadece İngiltere'de değil, Avustralya, Almanya, Finlandiya dâhil Batı dünyasının tamamında süren tecavüzler Batı'daki 'çok kültürlülük' ütopyasını bozmaktadır (s. 32)” Teröriste göre bunun çözümlü tecavüzcüleri öldürmek, ailelerini asmaktır.

İrklar, toplumların bir arada yaşamasında çeşitlilik olgusu bir zenginlik ve güç olarak sunuluyor ama aslında değil. Birlik, ortak hedefler, güven, gelenekler, irksal milliyetçilik dayanıklılık sağlar. Gerisi hep slogandır. Çeşitlilik bir zayıflık, birlik bir güçtür (s. 33).

Asimilasyon konusuna değinen Tarrant, ölmekte olan, çökmekte olan bir kültüre, (Batı kültürü) göçmenleri asimile etmeye çalışmanın gülünç olduğunu belirtmektedir. “Kim, yaşlanan, çürüyen ve yozlaşan bir kültür için kendi sağlam, baskın ve yükselen kültürünü bırakır? Göçmenlerin çoğu kendi sağlıklı kültürlerini bırakmamaktadır.” Böylece, ‘öteki’lerin kültürünün ‘sağlıklı’ olduğunu kabul ederken kendi kültürünün çürümeye başladığını da itiraf etmektedir (s. 37)... Neticede, Avrupa’nın asimilasyon politikalarının başarısız olduğunu ifade etmektedir.

Eritme potası [Melting Pot] konusuna da değinen Tarrant, eritme potasının hiçbir işe yaramayacağını belirtmektedir:

‘Eritme potası’ politikasındaki iç savaşla ABD’nin temel amacı, küresel güç yapısını ve Batı’nın eşitlikçi, bireyci, küreselci egemen kültürünü yıkıp ortadan kaldırmak olmalıdır. Özellikle de dünyada en uzun süre, en fazla sadakatle bağlanılan ‘bireycilik’ meselesine. Birleşik Devletler tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar, büyük bir kargaşa içinde. Eyaletler birbirinden nefret ediyor, gırtlak gırtlığa sürtüşme ve çatışma var. Sistem ırksal, sosyal, kültürel, dilsel ve sınıfsal bölünme içindedir.

Bu ifadelerde ABD’de bir çözülme ve dağılma sürecine girişi vurgulanmaktadır (s. 69, 71). Neticede de büyük bir iç savaş beklentisi ortaya çıkıyor: “Bu arada, 10 bin tonluk demografik değişim kayası her zaman ileriye doğru yuvarlanıyor, ivme kazanıyor ve muhtemelen yoluna çıkan her şeyi yok ediyor. Sonunda, ABD’nin beyaz nüfusu durumun vahametini anladığında, iç savaş patlayacaktır (s. 69).”

Afrika’dan ve yoksul ülkelerden getirilen insanların ABD’nin kurulup geliştirilmesinde ve bugünlere gelmesinde en büyük paya sahip olduğunu (Sinclair, 1999) göz ardı eden Tarrant, ne şekilde olursa olsun, beyazların haricinde, ötekilere hayat hakkı tanımamaktadır.

Anti-beyazlar (Avrupalı olmayanlar) için kazanç yok diyen Tarrant, ceplerini doldurmak uğruna etnik yer değiştirmeye neden olan ekonomik elitler yaptıklarında cezasız kalıyorlar. Bunun neticesinde de Avrupa’yı Avrupalı olmayanlar istila ediyor. “Bu hırs dolu piçler, kendi zenginlikleri ve güçleri artsın diye, kendi halkımızın yerine bu geri zekalı, dağınık, pasaklı kitleleri koyuyor (s. 48)” Soruna çözüm olarak, anti-beyaz CEO’ların öldürülmesini salık vermektedir.

Avrupa’nın başlıca düşmanlarından bahseden Tarrant, en önemli düşman olarak Müslümanlar ve Doğu toplumlarını görmektedir. Öte yandan, terör manifestosunda Recep Tayyip Erdoğan, Angela Merkel ve Sadık Han’dan bahsederek, Erdoğan, “...en büyük İslami grupların lideri, Avrupa’daki etnik askerleriyle savaş tanrısı ve en eski düşmanımızdır. Erdoğan’ın ölümü, Avrupa’da Türk işgalcilerin elini zayıflatacaktır.” Angela Merkel için ise, ...anti-beyaz, anti-Alman ne varsa Merkel onun

anasıdır demiştir. Tarrant’a göre bu iki sorun çözüldükten sonra, NATO’yu zayıflatan başlıca düşman Rusya kalmaktadır. Tarrant’ın çözüm önerisi şudur: “Merkel’i öldür, Erdoğan’ı öldür, Sadık Han’ı öldür! (s.39)” Neticede Tarrant, yabancılar karşısında Batlıların varacağı noktayı şöyle açıklamaktadır: Bu gidişatta, Batılı adamın radikalleşmesi kaçınılmazdır, önlenemez.

2.5. Türk Düşmanlığı

Barbar, istilacı uğursuz gibi sıfatlarla kodlanan, en yalın hâliyle Türk düşmanlığı, korkusu olarak alınabilecek (Spiridovitch, 2007) Türkofobi, [Turkophobia] aslında Batı’da ırkla birlikte, ırktan ziyade dini boyutuyla (fethedip İslam’ı yayan Türkler) zihinlerde yer etmiştir. Dolayısıyla İslamofobi ile iç içedir (Özsüer, 2018).

Erken dönem oryantalist çalışmalarda Müslüman eşittir Arap olarak düşünülürdü. İstanbul’un fethinden sonra, Müslüman eşittir Türk, Türk eşittir ‘Müslüman’a dönüşmüştür. Bu yüzden Batı’daki oryantalist zihinde Türk olmak Müslüman olmakla eşitlenmiştir. “Tarrant’ın Osmanlı düşmanlığı aslında ırk değil din temelli bir düşmanlıktan kaynaklanmaktadır (Varol, 2020, s. 154).”

Yaklaşık 17 bin kilometre uzaktaki terör saldırısı ile Türklerin hiçbir ilgisinin bulunmamasına rağmen kadim düşman olarak Türkler, Türkiye ve ‘Türklerin lideri Erdoğan’ (Recep Tayyip) konusu manifestoda 8 kez geçmektedir. Bu yüzden bu araştırmada incelemeye dâhil edilmiştir.

Tarrant, manifestosunda doğrudan Türklere seslenmiştir. “Kendi topraklarınızda barış içinde yaşayabilirsiniz. Ama Bosphorus’un batsına, Avrupa’nın herhangi bir yerinde yaşamaya yönelerseniz sizi öldürürüz.”, “Ayasofya minarelerinden kurtulacak, Constantinople ise daha önce olduğu, olması gerektiği gibi Hristiyan olacak. Henüz şansınız varken kendi topraklarınıza dönünüz.” (son uyarı) ‘işgalci’ Türkleri doğrudan öldürmekle tehdit eden terörist, İstanbul ve Ayasofya’yı bırakıp geri çekilmeleri konusunda sert bir uyarıda bulunmaktadır.

Manifestoda hem Bosphorus hem de Constantinople adlarının kullanmasının amacı İstanbul’un hem coğrafi (dolayısıyla jeopolitik ve stratejik olarak) hem de tarihi ve dini (teopolitik) olarak her iki yönüne de göndermede bulunmasıdır.

2.6. Nefret Söylemi

Nefret söylemi; belirli bir dini, etnik, kültürel topluluk hakkında ön yargılı yaklaşımla karşıt pozisyon alan, hedef toplumu aşağılayıcı, küçük düşürücü, onur kırıcı ifade ve davranışları kapsayan kısaca karşıdakine karşı nefreti yansıtan dildir.

Olumsuz duyguların basitçe dış vurumu olabileceği gibi, nefret söyleminin amacı; karşıdakine karşı olumsuz ‘duruş’u göstermek, korkutmak, sindirmek, kışkırtıp başkasıyla çatıştırmak gibi çok çeşitli sonuçlara ulaşmayı içerebilir. Nefret söylemi, belirli bir toplumu marjinalleştirip toplumun gözünden düşürmek, dışlanmasını sağlamak amaçlarını taşıyabilir. Nefret söylemi toplumda ayrılmaya, dışlanan insanların marjinalleşip aidiyet duygusunu kaybetmesine neden olur (Young ve Caine, 2020, s. 4-7).

Gelişmiş ülkeler dâhil tüm dünyada, her geçen yıl nefret söylemi artarken nefret söyleminin tanımı konusunda bir oydaşım yoktur. Bunun da ötesinde genel olarak tüm dünyadaki nefret söylemi yasalarına baktığınızda, somut olarak neyin nefret söylemi ve nefret suçu oluşturduğu konusunda da bir tutarlılık yoktur (Malik, 2014, s. 81).

Mart 2014’teki Sangathan v. Union of India davasında Hindistan Yargıtayı nefret söyleminin son derece tehlikeli sonuçları konusunda uyarı niteliğinde bir sonuç ortaya çıkarmıştır: “Nefret söylemi, savunmasız kişilere yönelik ayrımcılığa, dışlanmaya, sürgüne, sınır dışı etmeye, şiddete ve en uç durumlarda soykırıma kadar uzanan geniş kapsamlı saldırılar için zemin hazırlar (Benesch 2014, s. 19-21).” Nefret mesajları, nispeten zararsız olan karalamalar ve iftiralar, şiddete, terör saldırılarına ve hatta soykırıma doğrudan tahrike kadar uzanmaktadır (Neshkovska ve Trajkova 2017, s. 72). Bu durumda nefret söyleminin öngörülemeyen, beklenmedik sonuçları da ortaya çıkabilir.

Bir ifadenin ‘nefret söylemi’ kapsamında olup olmadığına, nefret ifadesine maruz kalanın rahatsız olması, öfkelenmesi, iç dünyasında yaralayıcı seviyede bir acı duyması belirleyici kistastır. Nefret söylemi ile ifade özgürlüğü arasındaki sınırlar kimi zaman değişken, kimi zaman da belirsizdir. Nefret söylemi sonucunda ortaya çıkan ihtilaflarda, nefret söyleminin maskesi olarak ifade özgürlüğünün istismarı söz konusudur. Bu istismarda, aradaki sınırların belirsizliği de önemli bir role sahiptir.

Terör manifestosunun hemen hemen tamamında nefret söylemi yer almaktadır. Chrischurch Camisi saldırısı, niteliği itibarıyla tam bir nefret suçudur. Terör eylemi, fiili nefret suçu içerirken, önceden planlanmış, ayrıntılı çalışılarak hazırlanmış terör manifestosu da fikri nefret söylemi içermektedir.

Terör manifestosunda genel olarak Avrupalı olmayan yabancılar, özelde de Müslümanlar, Türkler, beyaz tenli olmayanlara karşı büyük bir nefret söz konusudur. Zaten bu nefret, nefret suçunu doğurmuştur. Tipik nefret ifadeleri şunlardır: İşgalciler, pislikler, kahrolası, canavar, engerek yılanı, düşman, hain... Bu ifadeler yabancılar, Müslümanlara, Araplara ve diğer Avrupalı olmayan insanlara karşı nefret söylemi-

nin somut göstergeleri olmuştur.

3. Manifestoda Yer Alan Bilgi Alanları

Yapısı itibarıyla bir terör manifestosunun düşünsel zeminde tek bir ideolojiden beslenerek ideolojik göndermelerle teorik zemini oluştururken terörün pratiğe dökülmüş hâli, yani eylem ve amaçlar kısmı ile ilerlemesi ve taleplerle tamamlanması beklenir. Oysa Tarrant'ın manifestosunun yapısı çok 'gelişmiştir' ve bayağı, banal bir terör bildirisinin çok ötesindedir.

Entelektüel ve teknik bilgi birikimi ile hazırlanmış olan bu terör manifestosu; bütüncül ve interdisipliner bir yaklaşımla tarih, din, antropoloji, edebiyat, folklor, ekonomi, sembolizm, göstergebilim, müzik, dijital yayıncılık gibi çok farklı disiplinlerden bilgi ve tecrübeler barındırmaktadır. Bunlardan özellikle tarih konusunun ayrıcalıklı bir yeri vardır.

3.1. Tarih

Müslümanlar ile Avrupa arasındaki tarihi mücadeleler Tarrant'ın manifestosunda yer bulmuştur. Tıpkı takipçisi olduğu Anders Behring Breivik'in terör manifestosunda olduğu (2011, s. 242 - 246) kadar ayrıntılı olmasa da Türklerin Viyana Kuşatması'ndan bahsetmeden geçememiştir.

Özellikle 1683'teki II. Viyana Kuşatması'nda Osmanlı ordusunun ağır yenilgisine gönderme yapmıştır. “Bu savaşta 400 bin kişi kaybetmemize rağmen bu bir zaferdir (s. 42).” diyen Tarrant, Türklerin Viyana kapılarından geri dönmelerinin tekrar mümkün olacağını, bunun için Avrupa'daki mevcut yabancıların, özellikle Türklerin Avrupa'dan çıkarılması gerektiğine vurguda bulunmaktadır.

“Zafer kazananlar tarih yazar, tarih yazanlar da kültürel iklimi ve mevcut şartları belirler (s. 61).” ifadesiyle, gücü merkeze alan, doğal seleksiyoncu yaklaşımla (Redbeard, 1999, s. 14, 105), Zafer kazanan altını alır (ganimet) ve Güçlü olan haklıdır, felsefesinin etkisi altında olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü “Eğer düşmanların tarih yazarsa seni şeytan olarak tanımlar.” demektedir. “Hikâye yazmak önemli değildir, önemli olan önce kazanmaktır. Zaferin nasıl kazanılacağı önemli değil, tüm yöntemler mümkün, etnik soykırım karşısında ahlak muğlaktır... (s. 61)” diyen Tarrant'ın anlayışına göre kazanmak için her yol mübahtır.

3.2. Medya

Terör saldırısının medyadaki karşılığında ise teröristten çok terör manifestosuna odaklanıldığı fark edilmiştir. The Independent gazetesi terör saldırısını 'saçma' bir komplo teorisi olarak hafife alan yaklaşımıyla meşhur 14 sözcüklük sloganın mani-

festonun özünü oluşturduğunu belirtmiştir (Dearden, 2019, 16 Mart). Terör manifestosu okunduğunda bu doğrulanmakta, bu düşünsel kökten beslendiği anlaşılmaktadır.

Terör eylemlerinin genel amacı topluma korku salmaktır. Bunun için de medyanın kullanılması gerekir. Medya 'görmezse' bir terör eylemi tamamlanmış olmaz, amacına ulaşmaz. Eylemlerde medya rolü ve gücünün farkında olduğu için Terörist Facebook Live üzerinden saldırısını canlı yayınlamıştır. Canlı yayında terörist, tıpkı popüler sokak çatışması oyunu Counter-Strike'daki gibi silahın nişangâhından bakarak öldürdüğü insanları canlı yayında tüm dünyaya göstermişti.

Terörist bir yandan canlı yayınlı medyayı kullanırken bir yandan da medyaya birtakım görev ve sorumluluklar yüklemiş, bunun takibini yapmayı da Avrupalıların önemli bir sorumluluğu olarak belirtmiştir.

Terör manifestosunda medya konusu farklı yerde 17 kez geçmektedir. Medya konusuyla demokrasi konusunun fazlaca ilişkilendiği manifestoya göre demokrasi çözüm değildir çünkü "demokrasiyi küresel şirketleşmiş basın ve beyaz karşıtı medya makinesi kontrol etmektedir."

Medya alanında film türü, açıkça göndermede bulunulmadan fikri zeminde yer almaktadır. Manifestoda içerik ve üslup olarak baskıcı devlet yönetimine bir başkaldırı ve isyana kalkışma fikri işlenen V-for Vendetta filmine de 'şiddetin iyiye kullanılması' (V for Vendetta 2005, scene 4/2, timecode: 38:37/2:12:32) bağlamında dolaylı olarak göndermede bulunmaktadır (s. 42, 63). Filmde kullanılan maskeler, Türkiye'de 2014 yılında gerçekleştirilen Gezi Parkı eylemlerinde de kullanılmıştı. İçerdiği sembolik unsurlar başta olmak üzere, mesajlar ve anlamlarıyla, Tarrant'ın eylemi ve terör manifestosuyla, Gezi Parkı eylemleri arasında benzerlik görülmektedir.

Manifestodaki bu ifadeler ve devamındaki genel yaklaşım V-for Vendetta filmi-nin adında da yer alan 'intikam' için geçmişte yaşananları üzerinden uzun zaman geçse de 'unutmanın önemine' (V for Vendetta 2005, scene 2/8, timecode: 20:24/2:12:32) vurguda bulunmaktadır. Adeta filmin replikleri kopyalanmış gibidir: "...Bana 5 Kasım'ı hatırlatan adamı, asla unutmayacağım adamı..." Tarrant'ta da aynı kin tutma olgusu temel motivasyon olmaktadır. 'Birlik olalım' konusunda da filmdeki afişte yazan "İnançla birlik, Birlikten kuvvet doğar" sloganı (V for Vendetta 2005, scene 2/1, timecode: 07:41/2:12:32) bire bir örtüşmektedir. Manifestoda yer alan 'asla unutulmaması gerekenler' listesinde Haçlı Seferleri'nden, II. Viyana Kuşatması'na kadar tarihte yaşanan (belki de güncel çatışmalar da dâhil) tüm çatışmaların intikamını almaya göndermede bulunmaktadır.

3.3. Sembolizm

Terörist; silahların üzerine çeşitli tarihi olayların adını, yerini ve tarihini yazarken sembolik olarak birtakım mesajlar vermeye çalışmıştır. Tutuklandığı esnada önden kelepçeli elleriyle kameralar karşısında Beyaz Güç [White Power] işareti yapmayı da ihmal etmemiştir. Bu sembol üzerinden saldırının bir kişisel mesele değil, beyazlar adına kendisini feda ettiği büyük bir dava olduğunu ifade etmiştir.

Terör manifestosunun kapağında yer alan çarkın merkezinde Kara Güneş sembolü bulunmakta ve çevresindeki dilimlerde de ‘çevrecilik’ sembolü olarak dünya haritası, kapitalizme tepki sembolü olarak ‘sorumlu pazar’ ifadesiyle çevreyi kirleten fabrika çizimi, ‘bağımlılıktan arınmış toplum’ sembolü olarak aile, adalet, ‘yasa ve düzen’ sembolü olarak Özgürlük Heykeli, ‘etnik otonomi’ sembolü olarak tokalaşan eller, ‘kültürel mirasın korunması’ sembolü olarak kitap, öğretmen ve öğrencilerden oluşan temel eğitim, ‘işçi hakları’ sembolü olarak, çalışan kasketli işçiler ve antiemperyalizm sembolü olarak üç kenarı yukarı kıvrılan 18. yy. Avrupa’sında sömürgecilerin giydiği tricorne şapka, manifestoda yer alan başlıca sembolleri oluşturmaktadır.

Tarrant’ın kullandığı en önemli sembol, Kara Güneş [Black Sun] sembolüdür. Bu, güneş çarkı olarak da bilinen bir Nazi sembolüdür. Almanca adı Sonnenrad’tır. Neo-Naziler, bazı satanist gruplar ve diğer öjenik, (Eugenics/soyarıtımı), ezoterik ve hatta okült (occult/gizli, gizemli, sihirli, büyü) tarikatlar tarafından Kara Güneş adıyla hâlen Nazi Almanya’sı sembolü olarak kullanılmaktadır. Tarrant, fikri altyapısı itibarıyla bu tarikata kendini yakın hissettiğini sembolik olarak ifade etmiştir.

3.4. Edebiyat

Manifestonun yapısı ve bakış açısı, teknik ve edebi açılardan da birtakım karakteristik özellikler taşımaktadır. Bu manifesto öncelikle bu bir distopyadır. Irk, din, kültür düşmanlığı temelli şiir ve nesir türündeki yazından beslenmiştir.

Manifesto Dylan Thomas’ın Do not go gentle into that good night adlı şiiriyle başlamıştır. Işık, ‘karanlık’ ve ‘hasta adam’ teması üzerine kurulu bu şiirde; ışık yaşamı (beyaz insan için), karanlık ölümü (beyaz olmayanlar, göçmenler, mülteciler gibi ötekiler için) temsil ediyor, hitap edilen de şairin hasta babası oluyor. Yani beyazlar yaşlanıp yok olup giderken, ötekiler dünyayı istila ediyor, bu durumu tersine çevirmemiz gerekir diyor. Yaşam, ölüm temalı olsa bile, bir terörist için şiir formu estetik ve duygu boyutunu da katmaktadır.

Terörist bir Fransa gezisinden bahsederken naifliğine ve duygusallığına göndermede bulunmaktadır. Savaşta ölen askerlerin yer aldığı, haçlarla dolu uçsuz bucaksız

bir mezarlığı görünce umutsuzluğu utanca, utancı suçluluğa, suçluluğu kızgınlığa, kızgınlığı da öfkeye dönüştürmüş. Neden kimse bir şey yapmıyor? Neden ben bir şey yapmayayım? demiş (s. 8, 9). Gözyaşlarına hâkim olamayıp hıçkırarak ağlamış. Ebba Akerlund'un öldürülmesini de çok dokunaklı ve etkileyici bir şekilde anlatması (s. 5, 7), duygusal boyut katılmış manifestoyu kaleme alanın edebi becerisini göstermektedir.

Rudyard Kipling'in *The Beginnings* adlı şiirinin değiştirilmiş versiyonunu terör manifestosuna alan Tarrant, *When the English began to hate*. mısrasındaki (s. 23) 'English' yerine 'Saxon' sözcüğünü kullanarak dil milliyetçiliği yerine, ırkçı yaklaşımı ön plana çıkartmıştır.

Terör manifestosu, William E. Henley'nin Latince 'fethedilmemiş' anlamına gelen, *Invictus* adlı şiir ve ardından gelen veda konuşması ile bitmektedir. Viktorya Dönemi klasik şiirleri arasında yer alan *Invictus* ile manifesto arasındaki ortak noktalar şunlardır: Bireye değil kitlelere seslenme, sorumluluk duygusu, dik durup teslim olmama, savaşçılık, tanrıyı ciddiye almayı sorgulama.

Terörist, yapmaya çalıştığı propagandanın etkisini arttırmak amacıyla uyaklı, ölçekli olduğu için kolay ezberlenip zihinde kalan ve insana derin nüfuz eden şiir formunu seçmiştir. Manifestonun kitleler üzerindeki etkisini arttırmak amacıyla Tarrant, şiir ve edebiyatın gücünü çok başarılı ve dikkat çekici bir şekilde kullanmıştır.

3.5. Müzik

Saldırı esnasında yaptığı canlı yayına fon müziği olarak 'seçilmiş' *The British Grenadiers, Remove*

Kebab gibi ırkçı ve nefret odaklı şarkıları yayınlayan Tarrant, müzik yoluyla da mesaj vermiştir. *Remove Kebab, Bosna Hersek katliamlarında Müslümanlara etnik soykırım gerçekleştiren NeoNazi gruplar arasında yaygınlaşan Željko Grmuša'ya ait, 1993 yılında piyasaya çıkan bir şarkının adıdır. Bu şarkı piyasaya çıktığında terörist henüz iki yaşındaydı.*

Müslümanlara saldırı amaçlı üretilen ve kendi saldırısında da canlı yayınladığı şarkıları ve şarkıcılarını desteklerken, küresel şöhret sahibi bazı şarkıcıları da kötü örnekler olarak aşağılamaktadır: "İntihar eğilimli, boşvermiş ve dejenere pop ikonları" (kendinden nefret eden, uyuşturucu bağımlısı, sübyancı, çocuksuz, anti sosyal...) Michael Jackson, Madonna, Freddy Mercury gibileri ölü kültürün ürünleridir (s. 35). Bunlar Avrupa kültürünü mahvetmektedir.

4. Batı Merkezilik ve Ötekiler

Terör manifestosuna göre yabancılar Avrupa’dan, beyazların ülkelerinden (tüm Batı’dan) sınıır dışı edilmelidir. Çünkü yüksek doğum oranına sahipler ve sürekli yayılıyorlar (s. 58). Göçlerle Avrupa kapılarına dayanıyorlar. Tarih boyunca böyle bir istila görülmedi. Acilen tedbir alınmalıdır. Bu bir ‘beyaz soykırımıdır’, dünyada beyaz (Avrupalı) nüfusu hızla azalmaktadır. Avrupalı olmayanların yüzünden gerçekleşen dünya nüfus artışı, doğal dengeyi bozmaktadır (s. 22). Avrupalılar, yıkıcı etkileri olan hazcılık, boş vermişlik ve bireycilik felaketinden kurtulmak zorundadır.

Doğrudan bahsedilmemekle birlikte bu yaklaşım, ABD’nin Georgia Eyaletinde yer alan Georgia Rehber Taşı [The Georgia Guidestones] adlı taş anıtın, Yeni Dünya Düzeni paralelindeki “İnsan nüfusunu daima doğa ile uyumlu olarak 500 milyon’un altında tut.” emri ile aynı düşünsel zeminde yer almaktadır. Tek fark şudur; Tarrant radikal bir çözümle ‘işgalcilerin derhâl öldürülmesinden’ bahsederken Rehber Taşında bu işin nasıl yapılacağı belirtilmemiştir.

Avrupalılık olgusunun canlanması için yabancıların neden olduğu sorunların bir krize dönüşmesi gerektiğini belirten Tarrant, bunun için hızla artan bir istikrarsızlığın yaşanması gerektiğini, düzen ve konforun devrimsel değişimin önünde engel olduğunu (s. 66), düzenin bozulmasıyla kahramanların, liderlerin (s. 64) ortaya çıkıp müdahale etmeleri ve yabancılar karşı bir zafer kazanmaları (s. 42, 61, 63) gerektiğini söylemektedir.

Avrupalı askerlere seslenen Tarrant, “Ölümü, mücadeleyi bekle, asla unutamayacağın bir kaybı bekle. Hayatta kalmayı bekleme, beklemen gereken tek şey gerçek bir savaş ve gerçek bir asker gibi ölmek.” cümlesi (s. 42), bu yolda gerekirse canını vermekten kaçınmamaları gerektiği telkiniyle ordu göreve çağrısı oluşturmaktadır.

Tarrant manifestosunda gençlere de özel bir yer ayırmıştır. Mizah ve memelerin kullanılması gerektiğini (s. 45), dolayısıyla bu iş gençlerin ilgi alanındaki dijital ve sosyal medya üzerinden gerçekleşeceği için bu medyanın etkin kullanımını salık vermektedir. Geleneksel ve özellikle sosyal medyada yayılan meme’lerin %90’ı göçmenleri ve ötekileri insanlıktan çıkaran, ırkçı söylem çerçevesindedir (Davey ve Ebner, s. 26).

Tarrant, Batılı insanlara seslenerek yabancılar ve göçmenlere karşı savaşımaya çağırmaktadır. Bu savaşın silahlı olması şart değildir, diğer tüm yollardan topyekûn savaş hâline girilmesini istemektedir. Tarrant’ın savaş çağrısının emir kipinde, somut, kesin tarzı da Uncle Sam’in, I. Dünya Savaşı sırasında (1917) orduya katılmak üzere sivillere yaptığı çağrıda kullanılan ünlü propaganda posterini I WANT YOU FOR U.S. ARMY tarzıyla örtüşmektedir. Gözünün içine bakarak son çare, son çağrı şeklindeki SEN (YOU) haydi göreve (s. 51)! demektedir.

Terör eylemi gibi ‘kabul edilebilir’ hiçbir yanı olmayan bir barbarlığa karşı iç ve dış kamuoyunun itirazını azaltmak için en azından bazı makul gerekçeler sunmak gerekmektedir. Manifestoda da terörist tam olarak bunu yapmaya çalışmaktadır. “Yapılan zulmün hoşgörüsüyle karşılanması işini kolaylaştırmak için türlü bahaneler icat edilmesi gerekmektedir (Chomsky, 2002, s. 86).” Çok haklı görünen gerekçelerle, kendi gibi düşünenler için şiddetin meşrulaştırılması çabası aynı zamanda dünya kamuoyunun vicdanını da rahatlatmaya dönüktür.

Tarrant, ‘sorun’a şiddet odaklı ‘militarist çözüm’ ile doğrudan askerlere seslenip askeri göreve davet etmektedir. Avrupalılığı kurtarmak için gerekirse canlarını ortaya koymaları gerektiğini belirtmektedir. Dünya liderlerinden özellikle yeterince yönetilip yönlendirilemediği için ‘istenmeyenler’ de Tarrant’ın hedefleri arasında yer almaktadır: Terör manifestosunda Erdoğan, Merkel ve Sadık Han’a ölüm fermanı yazmıştır. Neticede Tarrant, politik ve askeri kurumlar başta olmak üzere, hukuk, eğitim, ekonomi ve diğer alanlardaki bütün kurumları, Avrupa ve dünya çapında bu gidişata dur demek üzere göreve çağırmaktadır (s. 44).

Terör manifestosunda yer alan, Tarrant’ın bu açık provokasyonunda, Gezi Parkı olaylarında arka planda eğitim ve destek sağladığı tartışılan, sosyal medyayı da çok etkin kullanan (#OCCUPYTURKEY) ve hızlı bir örgütlenme imkânı sağlayan OTPOR CANVAS modelinin örnek alındığı anlaşılmıştır.

Pek çok ülkede ayaklanmalara eğit-donat, teknik, taktik destek veren bu örgütün Canvas Core Curriculum: A Guide to Effective Nonviolent Struggle Students Book başlıklı eğitim kitabında verilen eğitim ve taktikler, burada incelenen The Great Replacement başlıklı terör manifestosundaki provokatif içerikle örtüşmektedir. Örneğin, afiş ve posterlerin kamusal alanlarda yaygın kullanılması, fotoğraf, video ve diğer görsellerin geleneksel ve dijital medyada yoğun kullanılması, müzik ve şarkı sözlerinin yaygın olarak kullanılması tüm yayınlarda sıkılmış yumruk gibi sembol ve işaretlerin yer alması (Popovic, 2007, s. 122-123, 280-281) gibi pek çok konuda eşleşme görülmektedir.

“Tanrı hepinizi kutsasın, Valhallada görüşmek üzere.” elveda sözleriyle terör manifestosunu bitiren Tarrant’ın Tanrı’ya inandığı ve İskandinav mitolojisinde Valhalla adıyla bilinen kahramanca savaşçı ölen savaşçıların gönderildiği büyük bir salon, semavi dinlerdeki cennetin karşılığı olan yere gideceğine inanmaktadır. Bu inanç, sadece vatan savunması için çarpışan asker ve sivillerin değil, teröristlerin de saldırı motivasyonu için Slavoj Žižek’in işaret ettiği gibi, din veya etnik aidiyet gibi bir kutsal davaya (2018, s. 126), birtakım inanç ve değerlere ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

5. Bulgular ve Yorum

Terör manifestosunda en çok üzerinde durulan konunun zenofobi olduğu tespit edilmiştir. Nüfus artışı, çevre, yer değiştirme gibi genel sorunlar ikinci sırada yer almıştır. Şiddet yoluyla çözüme ulaştırılması hedeflenen ırkçılık konusu ise üçüncü sırada bulunmaktadır. Tarihi kökenleriyle detaylı işlenen İslamofobi konusu en büyük tehdit olarak görülürken bahsi daha az geçmiştir. Liderine ölüm tehdidi içeren, NATO’dan çıkarılması gereken Türklük ve Türkiye konusu da terör manifestosunda yer bulmuştur.

Teröristin şunları yapmayı hedeflediği anlaşılmıştır: 1. Tarih bilgisi vererek Avrupa açısından tehdit oluşturan durumları anlatmakta, Batılı insanları ‘uyandırmaya’ çalışmaktadır. 2. Batılılara seslenip onları ‘uyandırmakta’, aslında provoke etmektedir. 3. Doğu toplumlarını, özellikle de Müslüman ve Türk olanları ‘uyarmakta’ aslında açıkça tehdit etmektedir.

6. Öneriler

İncelenen terör manifestosu (teori) ve onun sahada uygulaması olan terör saldırısı (pratik) neticesinde bir kez daha gün yüzüne çıkan kronik sorunlar çözüm gerektirmektedir. Bu araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda çözüm için birtakım önerilerde bulunulması gerekmektedir.

Öncelikle nefret içeriğinin takip edilmesi gerekmektedir. Geleneksel haber metinlerinden dijital mecralardaki içeriğe kadar geniş bir mecrada bilgi yığınları içinde yer alabilir. Bu bilgi yığınlarının manuel olarak incelenmesi zaman ve imkân olarak mümkün olmayabilir. O yüzden, özel algoritmayla büyük veri [big data] içinden İslamofobyaya, ırkçılığa vb. konularda özel inceleme yapabilen bilgisayar teknolojilerinden yararlanılması gerekmektedir. Örneğin, Hatebase (<https://hatebase.org>) gibi çevrim içi olarak veya özel yazılımları yardımıyla çalışan, nefret söylemi içeriğini tespit eden analiz uygulamalarının geliştirilmesi ve etkin olarak kullanılması gereklidir. Bilgi güvenliği, güvenilirliği, kontrol edilebilirliği ve özel koşullara göre geçerliliği açısından, Türkçe olarak da hizmet verecek yerli ve milli yazılımların geliştirilmesi de zaruridir.

Her türlü ayırım ve nefret içeriği ile hem medya üzerinden hem de hukuki olarak mücadele edilmesi gerekmektedir. Gerçeğin ortaya çıkması ve adalet sağlanmasında hukuk sistemi; doğru bilginin yayılması ve yanlış bilgilendirme ile mücadele için de kamu ve özel yarıncılık birimlerine önemli görevler düşmektedir.

Örneğin Anadolu Ajansı, ayrımcılıkla mücadele, İslamofobik yaklaşımların izlenmesi, incelenmesi ve mücadele edilmesi amacıyla İslamofobi İzleme Birimi ve Ayrımcılık Hattı için sosyal medya ve dijital platformlardan yayılan kaynağı müphem haberleri incelemek üzere Teyit Hattı oluşturmak için büyük bir adım atmıştır. Bu tip

çalışmaların yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Bu araştırmaya konu olan alanlarda mağdurun medyada kendisinin doğru temsilini yapabilmesinin sağlanması ve görünürlük için film, dizi ve belgesel türünde yapımların hazırlanması ve bu alanın özel olarak desteklenmesi gerekmektedir.

7. Sonuç

Yeni Zelanda Christchurch Camisi saldırısıyla ortaya çıkan terör manifestosuyla bir terör eyleminin düşünsel zemini incelenmiştir. Bu eylem, Avrupa merkezci, yabancı karşıtı ve Müslüman karşıtı bakış açısıyla kin ve nefretin belirli bir noktadan sonra masum insanların hedef alınmasıyla şiddetin hangi boyutlara ulaşabileceğinin tipik bir örneği olmuştur.

Planlı, detaylı ve çok yönlü böyle bir eylemin yapılması için bir teröristin iyi eğitilmesi gerekir. Eğitim ailede başlar, formal eğitim sisteminde devam eder. Eylem ve söyleminden anlaşıldığına göre teröristin menfi bir eğitimden geçtiği anlaşılmaktadır.

Bu terör manifestosunun incelenmesiyle ortaya çıkan sonuç şudur: Terör eylemlerinin tekerrür etmemesi için yaşanan felaketlerin iyi incelenmesi, ders çıkarılması, burada bahsi geçen sorunlu konuların formal eğitim müfredatlarına dâhil edilmesi gerekmektedir. Medya boyutunda ise informal öğrenme ortamlarındaki karşılığının izlenmesi, içerik üretilmesi ve kamuoyunun bilgi ve bilinç kazandırılması için aktif ve proaktif çalışmaların yapılması gerekmektedir.

¹ İnceleme konusu olan terör manifestosunun alt başlığıyla birlikte tam adı şudur: The Great Replacement Towards a New Society We March Ever Forwards Bu bir terör bildirisi olduğu için belirli bir internet adresi bulunmamakla birlikte, GoodReads, Archive gibi veri tabanlarında 74 sayfalık bir pdf dosyası olarak bulunmaktadır. Bulamazsanız ibilici@yandex.com.tr adresinden isteyiniz.

² Bu araştırmayı okumaya başlamadan önce, inceleme konusu olan terör manifestosu okunmalıdır. Böylece hem incelenen konu hem de bu araştırma tam olarak anlaşılır hâle gelecektir.

³ Bu araştırmada sadece ilgili terör manifestosu incelenmiştir. Bu manifesto incelenirken emsali ve öncülü niteliğindeki A European Declaration of Independence başlıklı terör manifestosu yapısı ve konusu itibarıyla kıyaslanmak üzere ana hatlarıyla incelenmiştir. Ancak her iki terör manifestosunun yazarı ve faili konumunda olan kişiler inceleme konusu edilmemiştir. Çünkü gerçekçi ve inandırıcı değildir. Gerçekçilik konusunda gerekçeyi görmek için dipnottaki multitasking konusuna bakınız. Bu kişilerin aldıkları eğitim, yetiştikleri çevre, kişilikleri, psikolojik yapıları gibi konular bu araştırma alanı kapsamı dışında kalmaktadır.

⁴ Ebba Akerlund, 2017 yılında İsveç Stockholm'de okul çıkışı terör saldırısında öldürülen 11 yaşındaki kız çocuğun adidir. Özbekistan uyruklu Rakhmat Akilov adlı kişi tarafından gerçekleştirildiği, dolayısıyla cihatçı İslami terör saldırısı olarak

etiketlendiği için Brenton Tarrant'ın ilgi alanına girmektedir.

⁵ Bu araştırmada sadece terör manifestosu metni incelenmektedir. Metin içi atıflarda tekrara düşmemek için bu noktadan itibaren sadece sayfa numarası verilecektir.

Bir yandan da kutsanmak suretiyle desteklenmek üzere Tapınak Şövalyeleri ile temasa geçtiğini belirtiyor.

⁶ Hem araç kullanırken direksiyon başında otomatik silahları doldurup emniyetini açıp hazırlamak, bir yandan kamera ile çekim düzeneği hazırlayıp 'seçilmiş' müzik çalarken canlı yayın yapmak, karşısına çıkan insanları art arda öldürürken soğukkanlılığını yitirmeden 'kusursuz iş çıkarmak' kısacası pek çok işi eş zamanlı ve kusursuz yapmak [multitasking] ancak çok sıkı bir özel eğitim ile mümkün olabilir...

⁷ WASP-White Anglo-Saxon Protestants: İngiliz kökenli üst sınıf üstün beyaz Amerikan Protestanlarıdır. Hristiyanlıkta Protestanlık, diğer katı, kalıplaşmış mezhepleri protesto eder pozisyonundadır. Aynı zamanda tüm Kuzeybatı Avrupa kökenliler, ten rengi elitleri olarak WASP sayılır.

⁸ Stockholm kamyon saldırısının faili Müslüman terörist olarak tutuklanan Rakhmat Akilov'un öldürdüğü 11 yaşındaki Ebba Åkerlund'un babası, The Daily Beast gazetesinde yer alan açıklamasında ("New Zealand Mosque Shooting Suspect Used Swedish Girl's Death as License to Kill", 15 Mart 2019), Tarrant'ın silahının üzerinde kızının adını görmesi üzerine soğuk terler döktüğünü belirterek, "...kahretsin, huzur içinde yasımızı bile tutamıyoruz..." demiştir.

⁹ Terörist manifestosunda kendisini 'kebab removalist' olarak tanıtmıştır. Remove Kebab olarak ünlenen Karadžić, Lead Your Serbs - Karadžić, Sırplarına Liderlik Yap adlı soykırım şarkısını ve ırkçı kin ve nefreti desteklediğini göstermektedir.

¹⁰ Tarrant'ın doğa düşkünlüğü, manifestoda doğrudan bir gönderme bulunmamasına rağmen, doğayla uyum vurgusu Georgia Guidestones abidelerinin ardında yatan mantaliteyi anımsatmaktadır.

¹² Saracens: Haçlı Seferleri esnasında haçlı orduları tarafından Suriye Arabistan kabilelerinden Müslümanlara verilen genel takma ad.

¹³ ABD'de faaliyet gösteren, amaçlarına siyasal yollarla değil doğrudan eylem yoluyla ulaşmaya çalışan Antifa hareketi, sol kanat, militan grupları bir araya getirmektedir.

¹⁴ Eski Yunan mitolojisinde tanrılar birbirleriyle savaşırken, Doğu dinlerinde, özellikle semavi dinlerde tek tanrı inancı vardır, tanrı dünya menfaati için savaşa alet edilmez. Ancak ahireti kazanmak için tanrı adına gerektiğinde savaşılır...

¹⁵ Toplumun çok hassas olduğu dini değerleri üzerinden provoke etmek, toplumsal hareketlenme ve iç çatışma için çok etkili bir durum oluşturmaktadır. Örneğin, Ocak-2021 yılında Boğaziçi Üniversitesinde rektör ataması nedeniyle çıkan olaylarda, öğrenci olduğunu iddia eden şahıslar tarafından yere konan (LGBT renkleriyle çevrelenmiş) Kâbe fotoğrafı, inanç konusu üzerinden provokatif bir eyleme dönüşmüştü.

¹⁶ Time Dergisi, dönemin ABD Başkanı Donald Trump'ı 2016'da yılın insanı seçmiş ve kapağında şunu yazmıştı: "Donald Trump - President of the Divided States of America" yani, "Donald Trump - Amerika Bölünmüş Devletleri Başkanı" başlığını atarken ABD'nin dağılma sürecinin başladığını vurgulamıştı.

¹⁷ Tarrant bu görüşlerde yalnız değildir. Örneğin aynı görüşleri nefret politikası zemininde paylaşan Björn Höcke, mülteci karşıtlığı, Türk karşıtlığı ve İslam karşıtlığı ile tanınan aşırı sağ parti Alternativ für Deutschland – AfD ve AfD'nin radikal 'Der Flügel' kanadının başkanlığını da yapmıştır. Björn Höcke'nin yine aşırı sağ görüşlü Nationaldemokratische Partei Deutschlands – NPD partisi destekli Türkçe açılımı "Batı'nın İslamlaşmasına Karşı Vatandaşlar" olan PEGIDA hareketini de desteklediği bilinmektedir. Farklı zeminlerde dursalar da tüm bu hareketlerin ortak paydası aynı fikirlerde birleşmektedir. Sahadaki terör eyleminin, düşünsel zeminde politikada da karşılığının olması gerekir.

¹⁸ 'The Order' adlı beyaz üstünlüğüne şartlanmış terör organizasyonu liderlerinden David Lane'in 14 sözcükten oluşan "We must secure the existence of our people and a future for white children" Türkçesi "Beyaz çocukların geleceğini ve insanımızın varlığını güven altına almamız gerekmektedir." sloganı; beyaz ırkçılığı faşizminin simgesi hâline gelmiştir. Terör manifestosunda bu yaklaşım pek çok yerde geçmektedir. Örneğin (s. 22), 'İşgalcilerin çocuklarını' öldürmek gerekir' demektedir. '14 Sözcük' hakkında daha ayrıntılı bilgi için şu siteye bakılabilir: <https://www.adl.org/education/references/hate-symbols/14>

¹⁹ Bu araştırmayı okumadan önce V-for Vendetta adlı filmi seyrettiyseniz bağıntıyı görürsünüz. Bu filmin seyredilmesi tavsiye edilir.

²⁰ WP-White Power: Beyaz insanların üstün olduğu [white supremacy] dolayısıyla diğer ırkların egemenlik altına alınması gerektiği; beyaz olmayanların ise geri (alçak), beyazların ise üstün olduğu varsayımıyla ortaya çıkan ırkçı akım. Genetik olarak bunu kanıtlamaya çalışan bilimsel ırkçılık doktrini ve diğer kolonyalist yaklaşımlar da White Power paralelidir.

²¹ 'Yeni Dünya Düzeni'nin, covid-19 salgınıyla ortaya çıkan koşulları 'Yeni Normal' kabulüyle normatif yapıyı değiştirmeye dönük anomalileri de içerdiği görülmektedir.

²² Sosyal çevre veya sosyal medya üzerinden bireyden diğerine etkileşim ve taklit yoluyla yayılan, özellikle çocukları, gençleri ve kolay etkilenen kitlelerce benimsenen fikir veya davranış sisteminin bir ögesi. Değiştirilip ters yüz edilen, mizah, ilginç fikir veya deyiş türündeki popüler ifadeler.

²³ 'Otpor' Sırpçada 'diren' anlamına gelmektedir.

²⁴ Tarrant için adeta şahadet sonrası gidilecek (kendisinin de gideceği) bir cennet tasavvuruyla, 'Valhalla' vurgusunun ardından Suikastçı Mezhebi Valhalla [Assassin's Creed Valhalla] adlı, Türkiye'de de promosyonu yapılan mistik ezoterik bir oyun hazırlanmıştır. Bu oyunda 'istilacılık', 'şiddetin gerekliliği', 'Tapınak Şövalyeliği', 'Büyük görev' gibi manifestoyla örtüşen temalar önemli bir bağinti oluşturmaktadır.

²⁵ Böyle bir araştırmayı yapmış bir kişi olarak sen ne düşünüyorsun, tüm bu olumsuzluklarla mücadele için ne yapılmalı, bu araştırmadan sonra bu konuda kişisel kanaatin ne oldu? diye sorulacak olursa hâliyle birtakım düşünce ve öneriler ortaya çıkacaktır. Bu başlık altında bu sorumluluk yerine getirilmeye çalışılmıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Makale yazarı herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Kaynakça

- Benesch, S. (2014). Defining and diminishing hate speech. in: P. Grant (Hrsg.), *State of the world's minorities and indigenous peoples*. 18-25.
- Breivik, A. B. (2011). 2083: A European Declaration of Independence. Erişim tarihi: (07.06.2021), www.breiviksmanifesto.com
- Brooks, L. (2021, 13 Mayıs) Glasgow protesters rejoice as men freed after immigration van standoff. *The Guardian*. Erişim tarihi: (20.06.2021), <https://www.theguardian.com>
- Chomsky, N. (2002). *Terörizm kültürü*. [The culture of terrorism]. İstanbul: Pınar Yayınları
- Chomsky, N. (2003). *Amerikan müdahaleciliği*. [Turning the tide: U.S. intervention in Central America and the struggle]. İstanbul: Aram Yayıncılık
- Dearden, L. (2019, 16 Mart) New Zealand attack: How nonsensical white genocide conspiracy theory cited by alleged gunman is spreading poison around the world. *The Independent*. Erişim tarihi: (13.07.2021), <https://www.independent.co.uk>
- Davey, J., & Ebner, J. (2019). *The Great Replacement': The violent consequences of mainstreamed extremism*. Institute for Strategic Dialogue, 7.
- Jenson, J., (2016, March 13). *Invictus* by William Ernest Henley. Poem Analysis. Erişim tarihi: (11.07.2021), <https://poemanalysis.com/william-ernest-henley/invictus/>
- Kassin, S. M. (1998). *Psychology* (2nd. Ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Kara, E. Ş. (2017). *Almanya'da Çocuklara Yönelik Yayınlanan Logo Kindernachrichten Haber Programının İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi*. TRT Akademi, 2(4), 440-464.
- Lean, N.C. (2015). *İslamofobi Endüstrisi*. [The Islamophobia Industry How the Right Manufactures Fear of Muslims]. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları
- Malik, K., & Molnar, P. (2012). *Interview with Kenan Malik. The Content and Context of Hate Speech*. Cambridge University Press. Cambridge, 81-91
- McTeigue, J. (2005). *V for Vendetta*. United States: Warner Bros.
- Neshkovska, S., & Trajkova, Z. (2017). *The essentials of hate speech*. *Teacher*, 14(1), 71-80.
- Özsüer, E. (2018). *Türkokratia - Avrupa'da Türk İmaju*. İstanbul: Kronik.
- Popovic, S. (2007). *CANVAS core curriculum: A guide to effective nonviolent struggle*. Students Book. Belgrade: CANVAS - Centre for Applied Nonviolent Action and Strategies. Erişim tarihi:(05.07.2021), https://www.nonviolent-conflict.org/wp-content/uploads/2016/04/CANVAS-CoreCurriculum_EN4.pdf
- Redbeard, R. (1999). *Might is right: survival of the fittest(1910)*. London: Millennial Wotansvolk
- Sinclair, U. (2020). *Şikago mezbahaları*. [The Jungle]. İstanbul: Sel
- Spiridovitch, A.T. (2007). *Türksüz Avrupa*. (Çev. A. Ataman). İstanbul: Pınar

- Varol, F. B. (2020). İslamofobi söylemi Avrupa basınında yükselen bir trend. İstanbul:Pınar
- Young, S. W. & Caine, J. (2020). Hate speech and hate crime related legislation. Royal Commission Report Published 26 November 2020 Erişimi tarihi: (18.05.2021), www.christchurchattack.royalcommission.nz
- Zizek, S. (2018). Şiddet. [Violence]. İstanbul: Encore

